

**SUD BOSNE I HERCEGOVINE**

*TRANSKRIPT*

**SUĐENJE U PREDMETU**

**„Krsmanović Oliver“**

*S1 1 K 006028 11 KrI*

**Datum suđenja: 20.01.2012. godine.**

## **Transkript cijelog suđenja:**

**Predsjedavajući vijeća – sudija Samardžić:** Sjedite. Nastavljamo sa glavnim pretresom, pozivam tužioca da ukratko iznese dokaze na kojima temelji svoju optužnicu, ali prije svega da konstatujem da nastavku prisustvuju svi, kao i na početku .... pretresa. Izvolite tužioče.

**Tužilac:** Zahvaljujem. Časni sude nakon pročitane optužnice, ja nemam potrebu ponavljati koja će krivična djela tužilaštvo dokazivati tokom ovog postupka, obzirom da je to sasvim jasno, ali imam potrebu da Vam ispričam priču o strahovitim patnjama višegradskih Bošnjaka, tokom proteklog rata, čemu je u značajnoj mjeri doprinio i optuženi Oliver Krsmanović. Imam potrebu da Vam ukažem na dokaze temeljem kojih će ova priča biti pretočena u osuđujuću sudsku presudu. Prije svega želim podsjetiti na općepoznatu činjenicu da je nakon ratnih sukoba u Sloveniji i Hrvatskoj, došlo i do prvih oružanih sukoba na području Bosne i Hercegovine i to prvo u regiji Istočne Bosne i grada Sarajeva, zbog čega je i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, već 08. aprila 1992. godine donijelo odluku o proglašenju neposredne ratne opasnosti. Već od maja mjeseca u Višegradu su počeli da se dešavaju stravični i sistematski zločini nad stanovništvom bošnjačke nacionalnosti, što je utvrđeno i u nekoliko pravosudnih presuda u postupcima pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju. Na tom području srpska paravojna grupa, koja je bila posebno nasilna i ulijevala najveći strah, bila je grupa koju je predvodio Milan Lukić, a u kojoj grupi je i optuženi Oliver Krsmanović preduzimao krivično pravne radnje, za koje ga tereti ova optužnica. U nekoliko sedmica, ta je grupa počinila ogroman broj zločina u rasponu od pljačke do ubistva. Optuženi Oliver Krsmanović u inkriminiranom periodu često je viđan u društvu sa Milanom Lukićem i pojedincima iz njegove grupe, a svjedoci koje će tužilaštvo pozvati na glavni pretres, potvrdiće njegovo direktno učešće u konkretnim zločinima, koja je počinila ova grupa, pod vođstvom Milana Lukića. Pored navedene grupe, na području Višegrada je djelovala grupa pod vođstvom Momira Savića, pravomoćno osuđenog pred Sudom Bosne i Hercegovine, također poznata po izvršenju teških zločina i masovnom progonu bošnjačkog stanovništva, sa područja Višegrada. A svjedoci će potvrditi da je i optuženi Oliver Krsmanović uzeo učešće u zločinima počinjem od strane pripadnika ove grupe. Tužilaštvo će sudu predočiti dokumentaciju, koja potvrđuje pripadnost osumnjičenog Krsmanović redovnim jedinicama Vojske Republike Srpske. Međutim, on očigledno nije bio jedan od onih, koji su u prvim borbenim redovima ginuli na položajima, prsa u prsa sa neprijateljem, već

je djelujući sa navedenim grupama, ostvarivao sasvim druge ciljeve. Nemilosrdan progon nedužnog cigilnog stanovništva, u namjeri da se područje Višegrada etnički očisti od stanovništva nesrpske nacionalnosti. U takvim okolnostima višegradski Bošnjaci živjeli su u stalnom strahu, ne znajući da li će preživjeti još jedan dan. Dok su iz sata u sat, vršeni novi zločini, u čijem izvršenju je potpuno svjesno i potpuno dobrovoljno učestvovao optuženi Oliver Krsmanović. Jedan od najpotresnijih događaja, koji izaziva zgražanje svake razumne osobe, desio se krajem juna 1992. godine, učešće u izvršenju ovog krivičnog djela, uzeo je opet optuženi Oliver Krsmanović. Vratimo se sada 20-tak godina unazad. Toj naizgled mirnog ljetnog dana 1992. godine, oko 70 civila bošnjačke nacionalnosti, mahom žena i djece, zatvoreno je u kući Aljić Mehe u višegradskom naselju Bikavac. Grupa srpskih vojnika, među kojima je i optuženi, a na čelu sa Milanom Lukićem, zabarikadirali su raznim predmetima vrata i prozore ove kuće, tako da se iz nje više nije moglo izaći. Kako su se u tim momentima osjećali zatvoreni ljudi i kakve su im misli tada prolazile glavom, mi nikada nećemo saznati. No jedno je sigurno. Njihov osjećaj neizvjesnosti ubrzo je prestao. Zamijenio ga je osjećaj užasnog, neopisivog straha u momentu kada je kuća zapaljena i kada su shvatili kakva ih sudbina čeka. Glasna muzika, koja se prolamala iz automobila srpskih vojnika oko ove kuće, nije mogla nadglasati krike, vrisku i plač ljudi koji su se jedan po jedan pretvarali u žive buktinje. A sa druge strane ove lomače, nalazio se između ostalog, i optuženi Krsmanović Oliver. Mirno je gledao kako njegove dojučerašnje komšije i sugrađani, živi gore. Ipak, kroz jedan mali otvor iz zapaljene kuće, je sa teškim opekotinama uspjela pobjeći jedna mlada hrabra žena, imenom Zehra Turjačanin. Nažalost, to je jedina osoba, koja je preživjela ovaj monstruozi zločin i jedina koja može opisati užasne događaje, i strahovitu patnju civila, zatvorenih u unutrašnjosti zapaljene kuće. Njeno svjedočanstvo će biti sasvim dovoljno da sami ocjenite svu izopačenost ovog neljudskog čina. A učešće optuženog u ovom događaju, potvrdiće najmanje dva svjedoka. Svjedoci OK-18 i svjedok OK-8. Imaćete priliku da čujete i svjedočenje oštećenog Tufekdžić Esada, koji je iz daljine gledao, kako neka kuća na Bikavcu gori, ne znajući šta se tamo dešava, ne znajući da u toj kući živi gore, njegova mlada supruga Džehva, njegov jednogodišnji sinčin Emsar i njegova ljubimica četvorogodišnja kćerkica Elma. Nećete moći a da se ne upitate, kakva je to vojna potreba iziskivala ovakav čin. Kakvu su tu prijetnju naoružanim srpskim vojnicima predstavljali ove bespomoćne žene i djeca. Odgovor je jednostavan, niti je bilo kakve vojne potrebe, niti su civili predstavljali prijetnju, jer je njihov jedini grijeh „bio u tome što su bili neke druge nacionalnosti“. Nedugo nakon ovog, događaja, optuženi je ponovo učestvovao u izvršenju stravičnog zločina koji je započeo u

Rudom, a dovršen u Višegradu i ponovo u grupi sa Milanom Lukićem. Dana 22. oktobra 1992. godine, skupina radnika krenula je autobusom iz mejsta Sjeverin, prema Priboju gdje su bili zaposleni, jer im je javljeno da će im taj dan biti isplaćene plaće. Ne znajući da tu plaću nikada neće primiti, krenuli su na put razmišljajući kako da je potroše i šta da kupe svojoj djeci. Međutim, u mjestu Mioče, u općini Rudo, kod kafane „Amfora“, autobus je zaustavljen od strane srpskih vojnika, koji su izgledali strašno. Namazani po licu crnom bojom, naoružani do zuba, vojnici su ušli u autobus, legitimisali putnike i svi koji su bili bošnjačke nacionalnosti, izvedeni su iz autobusa, i naređeno im je da uđu u kamion koji je bio parkiran u blizini. Potom su ih odvezli u Višegrad u hotel Vilina vlas, gdje su ih mučili, a potom na obalu rijeke Drine, gdje su ih lišili života pucanjem iz vatrenog oružja. Tužilaštvo će Vam pokazati dokaze, to jest fotografije koje pokazuju ove nesretne ljude, sa teškim povredama, krvave, premlaćene, zgurane na pod hotela Vilina vlas u Višegradu. A na fotografijama se jasno vidi i optuženi Krsmanović Oliver. Drugi svjedoci će također potvrditi njegovo učešće i u ovom zločinu, te opisati njegovu okritnost prema civilima, dok ih je bešćutno fizički zlostavljao u hotelu Vilina vlas. Optuženi je skupa sa Lukić Milanom ove ljude odveo do obale rijeke Drine, gdje su pucani iz vatrenog oružja, lišeni života, njihova tijela ni do danas nisu pronađena. Osim navedenih, optuženi je učestvovao u još 10 krivično pravnih radnji, za koje ga tereti optužnica. I sve te radnje počinio je prema bespomoćnim civilima. Svjedoci koje ćemo pozvati, potvrdiće da je počinio, pomagao ili učestvovao u nezakonitom lišenju slobode, i prisilnom nestanku Oprašić Hameda, Zulčić Mustafe, Gadžo Rešida, Žiga Safeta, Omera zvani Džilbas, Memišević Ismeta, Nuhanović Midhata, Pecikoza Remzije, Repuh Hameda, Ahmetspahić Hasana, Osmanbegović Naila, Mucovski Rešada i Zukić Fadila. Svjedoci će potvrditi da je pomagao i ubistva, pomagao je ubistva Aljušević Nusreta, Bektaš Nedžada, Čančar Mušana, Memišević Ibrišima, Osmanagić Hameda, Tvrković Lutve, Velagić Sabahudina, te potvrdiće njegovo nečovječno postupanje prema Kustura Zijadu i Osmanbegović Zejnebi, kao i mučenje nezakonito zatvorenih civila u kasarni JNA, zva., poznatoj po imenu Uzamnica. Također nečovječno postupanje prema zatvorenicima zatvorenim u logoru, u rasadniku u Rogatici. I naposljetku, kao da sve to nije bilo dovoljno, počinio je radnje silovanja Bošnjakinja, s ciljem ponižavanja i najgrubljeg mogućeg narušavanja ljudskog dostojanstva. Ništa mu u svemu tome nije bilo sveto, pa ni vjerski objekat, u čijem uništavanju je objesno učestvovao, što će potvrditi svjedoci koji su ga tom prilikom bez ikakve dvojbe prepoznali. Stoga će tužiteljstvo prezentirajući Vam navedene dokaze, tokom glavnog pretresa, uvjeriti sudsko vijeće da je optuženi Krsmanović Oliver

ili sam počinio, ili učestvovao i pomagao u najtežim kršenjima normi međunarodnog humanitarnog prava. U njegovim radnjama nema ničeg vojničkog, u njegovim radnjama nema ničeg časnog. U njegovim radnjama je očigledno odsustvo svakog poštivanja ljudskih, moralnih ili zakonskih načela. Zbog toga ćemo od Vas, po okončanju glavnog pretresa, zatražiti da optuženog Krsmanović Olivera, oglasite krivim i da ga kaznite za počinjene zločine. Tražićemo da ga kaznite, ne zbog subjektivnog osjećaja koji ovakvi zločini neminovno izazivaju u svakoj ljudskoj osobi, već da ga kaznite po pravu, i na temelju izvedenih dokaza, te da mu izreknete kaznu, koja će pružiti ne samo moralnu satisfakciju oštećenima, već izraziti jasno opredjeljenje ka uspostavljanju krivične odgovornosti svih onih koji su bilo gdje, i bilo kada, počinili ovakve i slične zločine. Zahvaljujem.

**Sudija:** Hvala tužioče. Pozivam optuženog i njegovog branioca da ukratko, ukoliko žele iznesu uvodnu riječ i dokaze na kojima će zasnivati svoju odbranu.

**Branilac:** Časni sude pažljivo sam slušao izlaganje uvažene kolegice i mogu da kažem da niko, ko je pri zdravoj pameti, en može biti ravnodušan na ovo što je uvažena kolegica iznijela i na ove zločine koji su se desili. Mi smo i prošli put rekli, da mi ne osporavamo da su se desili zločini, ali prevashodno naš je zadatak ovde da utvrdimo učešće moga branjenika, počev od svjedočenja današnje svjedokinje. Ja ne mogu iznijeti uvodnu riječ, zato što ne znam koje ćemo dokaze imati. Dakle treba da obavim razgovor sa svjedocima, sa ovaj optuženim i uvodnu riječ ću ja iznijeti neposredno prije izvođenja naših dokaza. Hvala Vam.

**Sudija:** Dobro. Optuženi Krsmanović imate li Vi šta da kažete na početku?

**Optuženi:** Nemam ništa časni sude.

**Sudija:** Mi smo za danas, u skladu sa dogovorom sa prethodne statusne konferencije pozvali svjedoka Oprašić Mujesiru. Obavješteni smo da je svjedok pristupio. I da ne bismo pravili nikakve kasne pauze dok budemo saslušavali svjedoka, mi ćemo sad napraviti pauzu samo 10 minuta i tako da ćemo nastaviti za 10-tak minuta sa saslušanjem ovog svjedoka, pa pozovite svjedoka da uđe kada (*nejasno*), u redu, hvala.

( *Pauza* )

**Sudija:** Sjedite. Dobro, dakle nastavljamo dakle sa glavnim pretresom. Prisutna su sva lica kao i na početku današnjeg glavnog pretresa, vidim da je pristupio i svjedok Oprašić Mujesira, je li tako.

**Svjedok:** Jeste.

**Sudija:** Gospođo Mujesira dobar Vam dan....

**Svjedok:** Dobar dan.

**Sudija:** .. hvala Vam što ste se odazvali na poziv Suda Bosne i Hercegovine. Vi ste pozvani kao svjedok optužbe u predmetu koji se vodi protiv optuženog Krsmanović Olivera, zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio krivično djelo zločin protiv čovječnosti. Ja ne znam da li ste Vi bili do sada u prilici da svjedočite pred ovim ili nekim drugim sudom, ali ću Vas upoznati prvo sa načinom na koji će se provesti današnje vaše svjedočenje.

**Svjedok:** Da.

**Sudija:** Sud će prvo od Vas uzeti vaše lične podatke. Nakon toga ćete položiti zakletvu, tako što ćete pročitati tekst zakletve koji se nalazi na stolu ispred Vas, a potom biste odgovarali na pitanje tužioca, nakon toga na pitanja optuženog i njegovog branioca, u okviru unakrsnog ispitivanja. Članovi ovog sudećeg vijeća imaju pravo da Vam postavljaju pitanja u svakom trenutku.

**Svjedok:** Hvala.

**Sudija:** Vaša je dužnost na sudu da govorite istinu o onome o čemu budete pitani, obzirom da davanje lažnog iskaza predstavlja krivično djelo. Ukoliko nečega ne možete da se sjetite, samo ćete nam tako i reći, nema problema prošlo je puno vremena o stvarima o kojima treba da svjedočite, tako da normalno se nekih stvari u ovome trenutku ne možete ni sjetiti. Nadalje, trebate nas obavijestiti, ukoliko dođe do promjene adrese stanovanja, jer se može desiti da budete ponovo pozvani na sud, bilo kao svjedoka optužbe, ooo odbrane ili ili samog suda. Kako se osjećate, jeste li spremni, možemo li početi sa radom?

**Svjedok:** Može.

**Sudija:** Nemate problema.... ukoliko budete osjećali potrebu za nekom pauzom, recite nam, pa ćemo napraviti kratku stanku, ako Vam bude bila potrebna. Ja bi Vas molio sada, da nam na zapisnik ponovite vaše ime i prezime.

**Svjedok:** Oprešić Mujesira.

...

**Sudija:** Predp., dobro, predpostavljam da niste, ali dužnost mi je da Vas pitam, da li ste slučajno Vi u srodstvu, ili u zavadi sa optuženim?

**Svjedok:** Ne.

**Sudija:** U stvari zaboravio sam Vas pitati vašu adresu stanovanja, gdje ste nastanjeni?

**Svjedok:** ...

**Sudija:** ..., dobro. Ja bi Vas molio sada da nam pročitate tekst zakletve.

**Svjedok:** Zaklinjem se i izjavljujem da ću u svemu što pred sudom budem pitana govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato neću ni prešutjeti.

**Sudija:** Hvala. Tužioče izvolite.

**Tužilac:** Hvala.

## **DIREKTNO ISPITIVANJE SVJEDOKA TUŽILAŠTVA**

**Svjedok – Mujesira Oprašić**

**Tužilac Božidarka Dodik**

**Tužilac:** Dobar dan gospođo Oprešić.

**Svjedok:** Dobar dan.

**Tužilac:** Ja bi Vas prvo zamolila, odnosno da Vas pitam je li čujete dobro, ali nečujete?

**Svjedok:** Čujem.

**Tužilac:** U momentu ako ne razumijete pitanje, možete staviti, eto slušalice su pred Vama na stolu.

**Svjedok:** Čujem.

**Tužilac:** Prvo bih Vas molila da nam kažete gdje ste živjeli prije rata?

**Svjedok:** Živjela sam u Višegradu, nedaleko od grada, 1 kilometar, mjesto Hanište naselje.

**Tužilac:** U redu. U tom periodu sa kime ste živjeli, ko su bili vaši članovi porodice?

**Svjedok:** Živila sam sa mužem, i sa svoje dvoje djece.

**Tužilac:** Kako je ime vašoj muži i vašoj djeci?

**Svjedok:** Oprešić Hemed i Oprešić Himzo dijete od 9 godina.

**Tužilac:** Rekoste sa djecom, jeste imali još?

**Svjedok:** Ne. Imali smo svoju kuću, tako smo u porodičnoj kući živjeli.

**Tužilac:** Dobro. Da li je vaš suprug bio zaposlen, u periodu prije početka rata, gdje je radio ako jeste?

**Svjedok:** Da jeste. U „Centrotrans“-u je radio. Radio duže godina.

**Tužilac:** Do kada je radio u „Centrotrans“-u?

**Svjedok:** Znači do početka agresije, je radio.

**Tužilac:** Kad kažete do početka agresije, kada bi to po Vama bilo? Koji je to mjesec, koje godine otprilike?

**Svjedok:** To je bila '91. u aprilu, negdje krajem aprila. Mislim da je tako.

**Tužilac:** Jeste li sigurni da se radi o '91. godini?

**Svjedok:** Na '92.

**Tužilac:** U redu. Šta se desilo pa je prestao da radi u „Centrotrans“-u?

**Svjedok:** Pa eto tako, prestao je da ne radi u „Centrotrans“-u ta odvođenja, sa kojim mu je rekao taj taj direktor njegov kao, treba početi da radi kad ga on pozove. Međutim su odvodili tada, a vjerovatno mu je skrenuo malo pažnju da pogleda na sebe, možda mu nije mog'o tad drukčije da kaže.

**Tužilac:** Dobro. Znači direktor firme ga je poslao kući.

**Svjedok:** Jeste.

**Tužilac:** Spomenuli ste odvođenje, dakle april mjesec '92., ko je koga odvodio u tom periodu?

**Svjedok:** Pa da Vam kažem ovaj, prisutni koji su bili tu i koji su nam dolazili svakodnevno, to su bili oni koje sam ja navela u tom, u toj izjavi.

**Tužilac:** Dobro. Međutim mi sada ovde trebamo da kažemo na sudu, sve ono što ste Vi rekli u toj izjavi. Znači sud treba da čuje što ste Vi prethodno rekli. Znači koji su to ljudi dolazili u Hanište, o čemu se radilo?

**Svjedok:** Pa znači među među toj vođom, kako da kažem ekipom, prvo je dolazio Milan Lukić, Oliver Krsmanović, taj goraždak kojeg su zvali, kojem ime stvarno ne znam, dalje Bude Kovačević, ovaj Čubro, i još neki možda što ja ono, te stvarno znam da su bili ono uvijek u čestom dolaženju i odvoženju, odvođenju mislim koga su 'vatili tako je to bilo. Ko se krio, eto ko nije i preživio.

**Tužilac:** Ljudi koje nacionalnosti su odvođeni iz Haništa?

**Svjedok:** Muslimani.

**Tužilac:** Ova grupa koju ste nam sad nabrojali neke od njih, sjećate li se kako su izgledali? Jesu li po Vama, pripadali nekoj vojsci, kako su bili obučeni?

**Svjedok:** Pa da Vam kažem uniformisani su pretežno bili ono, s obzirom da su takvi i dani bili, nekad kiša, nekad sunce, pa je ono, tako ta sivomaslinasta ta uniforma bila i sa crvenim beretkama, eto tako. Neki su nosili na glavi, neki bi skinuli zadi za pas, iza kaiša i tako.

**Tužilac:** Da li su ti ljudi bili naoružani?

**Svjedok:** Da jesu, bili su naoružani.

**Tužilac:** Recite mi u periodu aprila, znači da li je u Višegradu bila neka vojna jedinica JNA?



**Svjedok:** Pa da Vam kažemo ono što je korpus Užički, ne znam kako to, oni su bili tu, jedno mjesec dana i oni su se povukli i otišli su iz Višegrada, tako da ovaj, da su ovi neki govorili kao, našoj omladini, pošto je bilo mladih tu, u tom Drinskom korpusu, pa su se malo igrali i košarke sa našom omladinom, da su him skretali pažnju da vam je još fino dok smo mi, a kad se mi povučemo, biće vam možda ružno. I tada ko je poslušao i negdje otišao, bolje se je snašao i ostao je tako.

**Tužilac:** Dobro. Recite mi da li su se ova odvođenja dešavala za vrijeme dok je Užički korpus, onoliko koliko Vi znate, dok je Užički korpus bio prisutan u Višegradu, ili poslije toga?

**Svjedok:** Pa da Vam kažem, neki te neki su odvođeni, ono tako na neka ispitivanja, onda koji su imali lovci recimo te puške, kao moj muž lovom se je bavio, morali su predati oružje, eto to toliko.

**Tužilac:** Dobro.

**Svjedok:** ... tim korpusom.

**Tužilac:** Dakle vaš muž, je li Vam poznato za ostale mještane Haništa, da li su bili dužni i po čijem pozivu da predaju oružje?

**Svjedok:** Pa ne znam ta, vjerovatno vlast tada, koja je to odredila da se oružje ko ima recimo, pošto je on im'o zaista samo lovačku pušku, on je ono otiš'o i pred'o lovačku pušku.

**Tužilac:** Da li su i ostali posjednici oružja...

**Svjedok:** .. pretežno jesu, pretežno jesu, jer su imali te lovačke puške. I druženje je bilo i sa ovim i sa onim, mislim tu nije bilo, pogotovo taj moj muž, pošto je vozio i u „Centrotrans“-u radio, mnoge je prijatelje znao iz raznoraznih mjesta, koji su mu dolazili, koji su bili kućni prijatelji i tako.

**Tužilac:** Dobro. Rekli ste nam dakle dolaze ti vojnici u uniformama naoružani i odvođe ljude. Kako ste se Vi, odvođe Muslimane, kako ste se Vi u tim momentima osjećali, stanovnici naselja Hanište?

**Svjedok:** Pa tako sam se osjećala, nije mi jasno bilo ovaj zbog čeg, što, ne znam nije nam, zaista mi nije jasno bilo, zbog čeg' su odvodili, šta su odvodili. Vjerovatno, vjerovatno da su se osjećali i taj moj muž, da se osjećao nečim krivim, možda bi pobjegao otišao, eto tako u kući smo bili.

**Tužilac:** Da li ste se zbog toga negdje krili?

**Svjedok:** Da. Kad je počelo odvođenje, onda obližnja mjesta, šumu smo se krili. I onda je to sve nedaleko bilo, mogli smo gledati zaista ko dolazi i odvodi i hara po kućama, i odnosi i tako.

**Tužilac:** Možete samo malo da nam opišete kako je to izgledalo, gdje ste to odlazili, u kojim momentima ste se vraćali kući?

**Svjedok:** Pa da Vam kažem, kad oni to svoje završe, recimo tu koga uhvate u kući, odvođe, koga ne odvođe ono traže, udaraju recimo, pucaju, izazivaju, predajite se, pogrdne riječi govore, tako da je zaista ono bilo užas i mislim to je neopisivo bilo.

**Tužilac:** Mjesto na kojem ste se krili, znači kad bi od straha pobjegli, koliko je udaljeno od naselja, kakvo je to mjesto?

**Svjedok:** Pa da Vam kažem možda jedno 100-njak, zavisi sve, pošto je na takvom sam mjestu živjela imalo je žbunova, imalo je oni' brijegova, pa smo ono zaista morali tako paziti i tako, kriti se. I vidimo znači onda te osobe koje znamo. Koji su se znali na megafon i predstavljati, predajite se ili recimo, moje komšije koje su tu bile, što su recimo išli sa Lukićem, sa Oliverom u školu, znači znaju se, omladina se zna, tako da ovaj da to nije bilo nepoznato za njih. Onda kao dođite na kafu, čekamo vas na kafi i eto tako.

**Tužilac:** Dobro.

**Svjedok:** Ta prvociranja i.

**Tužilac:** Kad kažete mi smo se krili...

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** Da li to mi, podrazumjeva članove vaše porodice ili i druge....

**Svjedok:** I komšije.

**Tužilac:** I komšije. Dobro. U redu. Recite mi sjećate li se šta se desilo 25. maja 1992. godine?

**Svjedok:** Pošto sam imala kćerku od 4 godine, a sinu eto bilo 9 godina, ono sam se vratila izbliza da dođem kući, recimo da uzmem ono, da bi iznijela da jedemo mislim, znate već kako djeca, hoće da jedu, preplašeno, ovo ono, muž je ono, jednostavno otiš'o, da bi uz'o te hrane, u među tom vremenu izbila su ta auta, u kojima je bio tu recimo Milan Lukić, Oliver i ovi prethodni, da hi ne moram nabrajati. Tako dolaze tu, ja sam malo više bila iznad, pad nisam to baš upratila u međuvremenu, jer sam blizu te ceste, kako su došli u kući, nisam zaista trenutno vidjela, da je mala Šejla došla i rekla, mama čike su ušle u kuću, pošto je ono kiša znate, pa i prljavo pa i dijete ono kao veli vidi u cipelama su ušli da hodaju. A gdje ti je sine babo, kaže sa njima. Ja sam tako krenula, bez imalo ono razmišljanja da vidim šta kako, kad sam prišla kući svojoj, znači iz dnevnog boravka izlazi moj muž i Lukić sa njim.

**Tužilac:** Kad kažete Lukić...

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** .. na kojeg Lukića mislite?

**Svjedok:** Milana. A ovi prethodni što su, oni su jedni idu na sprat, gore dole, ispred, tako oni tražu svoje, ovo ono, da sam ja ušla u hodnik i upitala sam ovaj, zašto, gdje ćete ga, gdje ćeš ga, kaže on njemu, Vi kažete možete poći sa mnom, recimo kontaju na mog muža, Milan.

**Tužilac:** Samo ću Vas ovde zaustaviti.

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** Kad kažete ovi prethodni po kući vršljaju.

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** Sjećate li se ko je u tom momentu bio u kući, od ovih koje ste nabrojali?

**Svjedok:** Recimo po mom boravku, iza tog brežuljka, ja sam došla, tu je bio Čubro, on je, imala sam i vanjski wc, on se sageo i onako mene, malo k'o i uplašio ono, što sam ja baš naišla tu, pitam ga šta tražite, kaže gospođo da Vas ne bi maltretirali tebe i zadržavali recite gdje vaš muž krije oružje, ooo mitraljez. A ja sam rekla, pa Vi dobro poznajete ko je moj muž, da je on samo mog'o imati ovaj lovačku pušku. Međutim, kad sam to rekla ovom Čubri, ja sam krenula prema kući, mislim pošto je to sve udaljeno 10-tak metara, krenula sam, on već izlazi moj muž, sa Milanom, u hodnik i muž otvara cipelar i cipele je navu'ko onako stojke i sad ispred izlazi na stepenište da veže pertle, pošto imam i treći sprat, on je uspio zavezati jednu pertlu i Milan je njemu ovako ramenom, ne moraš kaže da vežeš. Već ovi odrađuju svoje poslove, recimo idu na sprat, idu ono, nešto traže eto, što ne znam šta, oko kuće i ovo i ono. U međuvremenu, u međuvremenu ovaj goraždak, već mog muža odvode, možda ću nešto malo, nešto sam se malo i, mog muža Milan odvodi, recimo Oliver, Čubro, ovi opet, ovi ono, znaš kao ne znam kako da Vam kažem, on odvodi svoje radi radnje, ovi rade svoje, da je ovaj goraždak uzeo od mene 'čerku, imala sam od kuće sa žicom, ograda koja je bila i zakrenuo se je taj goraždak i pokazuje nešto mojoj Šejli, šta je ispod tog prsluka. Ona je kimnula glavom i njemu je odgovorila, pitao ju je taj goraždak, ima li ti tata ovo, ona je kimnala glavom i ona mu je samo rekla tada, da moj baba ima pušku sa kojom ubiva, ubija zeku.

**Tužilac:** Dobro.

**Svjedok:** Tako, on je nju malo po glavi pomilov'o, dijete...

**Tužilac:** Vratićemo se na ovaj momenat odvož., odvođenja vašeg supruga iz kuće. Je li možete da nam opišete osobe koje njega vode...

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** ... od vaše kuće, gdje ga vode i šta se dešava u tim momentima? Znači već ste nam rekli da je tu prisutan Milan Lukić...

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** .. u momentu odvođenja vašeg supruga, u kojem pravcu ide i ko je još sa njim od ovih vojnika?

**Svjedok:** Da Vam kažem, u tom pravcu odlazi sa Milanom Lukićem. A na cesti, pošto je moja kuća udaljena od ceste jedno 50-tak metara i tu ima bijeli „Golf“, u tom bijelom „Gols“-u sjedio je vozač vjerovatno, koji je došao po mog muža i ovaj ko je bio, ne znam, da je moja jedna komšinica tu, odma' iznad puta, gledala, jer se je zadesila, da bere buraniju i ona je vidjela da je znači on sjeo do vozača, a Milan je iza. Kad su oni, kad je Milan odveo mog muža i tako je odveo je za Višegrad, Bude Kovačević oni...

**Tužilac:** Samo ću Vas znači ovde prekinuti..

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** .. u tom odlaženju od vaše kuće, do momenta dok vaš suprug dolazi do auta, šta radi Oliver Krsmanović?

**Svjedok:** Da Vam kažem, oni već pretresaju po kući, ono lupaju lupetaju ovim onim, eto traže možda ono što smatraju da su mogli, tr., ne znam ni ta traže ono, jednostavno se dogovaraju. Mislim ono, jed., kažem Vam traže nešta po spratu, po spratovima. Obijaju. Da je iza kuće iz donjeg, iz prizemlja naišao ovaj Ćubro i fino, sin je moj upitao mama, a gdje odvodoše babu, a njemu je Ćubro rekao, ako ti tatko bude pošten pošteno će ti se i vratiti.

**Tužilac:** U redu. Ja ću Vas još jednom pitati, ne znam jeste me dovoljno dobro razumjeli. Da li je Oliver Krsmanović..

**Svjedok:** : Da.

**Tužilac:** .. i u jednom momentu bio pored vašeg supruga, da li je imao pri tome pušku?

**Svjedok:** Jeste. Svi su oni bili sa automatima, što se tiče njihovog dolaženja, oni su bili okićeni svim i svaćim, a između ostalog, ni jedan nije bio bez automata.

**Tužilac:** Da li je i u jednom momentu, sa Milanom Lukićem, koji je vodio vašeg supruga, išao i Oliver Krsmanović?

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** Recite nam čega se sjećate o tom momentu, kako je to izgledalo?

**Svjedok:** Užasno je to izgledalo, mislim u tom, ja sam sjela i jednostavno počela sam plakati, u tom vremenu, mislim ono...

**Tužilac:** Izvinite što Vas prekidam. Znači to su teški jako momenti za Vas, i znam da ne možete jasno svih detalja da se sjetite...

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** .. samo bih htjela da nam pojasnite, jer je bitno da to sud čuje, znači kad kažete da Oliver Krsmanović je bio uz Milana Lukića i mog supruga, šta je on pri tome radio, da li ste to vidjeli?

**Svjedok:** Pa ono konkretno ništa posebno da je. Jednostavno što je, što je recimo bio uz rame sa Milanom Lukićem. Sigurno oni su ti koji su podršku jedini drugima davali da ne bi mogao pobjeći, da ne bi, jednostavno što je tu, recimo tako.

**Tužilac:** A jesam li Vas dobro shvatila, ako kažem da ste to doživjeli kao pratnju, podršku Milanu Lukiću, u tom momentu?

**Svjedok:** Da. Da. Jer tuj su. Znači oni su svi skupa. Ja bi samo volila, recimo kad bi Vi meni dozvolili da ja pitam ovaj....

**Tužilac:** Samo polako.

**Svjedok:** .. Olivera jer on zna šta je sa mojim mužem i djetetom. Ja bi to puno volila, da on meni kaže, jer on zna. On puno moga muža zna. Jer sam ja prolazila pored Oliverove kuće, ja sam prolazila, pa on to dobro zna. Ja bi volila da on to pojasni, da kaže, ako Vi to dozvoljavate.

**Tužilac:** Gospođo Mujesira, je li Vam treba par minuta da popijete malo vode, pa ćemo. Je li možemo nastaviti?

**Svjedok:** Možemo.

**Sudija:** Možemo li nastaviti? Popite malo samo vode.

**Tužilac:** Dobro. Znači procedura je takva da stranke koje učestvuju u postupku, postavljaju Vam pitanja. Vi sada u ovom momentu niste u mogućnosti da se obraćate optuženom. Ali ja ću Vas pitati, odakle poznajete Olivera Krsmanovića, jeste ga znali prije rata?

**Svjedok:** Da. Jer ja kako sam se udala, ja sam prolazila pored, to je glavni put kojim sam ja prolazila pored Oliver Krsmanovića kuće, njegovog oca, jer jednostavno tuda sam prolazila. Moj muž godina radio i prolazio je tuda, znači zna nas vrlo dobro. Maltene mi smo komšije, kilometar daljine, to nije daleko, da se mi ne znamo.

**Tužilac:** U redu. Slijedeće što ću Vas upitati, znači da li biste bili u mogućnosti danas da prepoznate Olivera Krsmanovića?

**Svjedok:** Da. Dobro sad, možda ono, vrijeme je sve k'o i mene, možda ne bi ni on mene mogao šta ja znam, k'o i ja njega, ali godine svoje učine, ipak nije to malo, ali.

**Tužilac:** Dobro. Slijedeće pitanje je da li vidite u sudnici osobu koja je tad učestvovala u odvođenju vašeg muža? Možete pogledati po sudnici.

**Svjedok:** Mogu.

**Tužilac:** Je li nam možete reći gdje vidite tu osobu?

**Svjedok:** Evo tu ispred mene. Jest' da se osijedio, da si osijedio dok si mlad bio imao si tamno smeđu kosu...

**Tužilac:** Gospođo samo da nam kažete radi zapisnika, u čemu je, koje boje ima na sebi odjeću? Koje boje ima na sebi odjeću, jer nam se ovo snima?

**Svjedok:** Da. Zelena boja.

**Tužilac:** Da li je dovoljno za identifikaciju?

**Sudija:** Jeste. Konstatuje se dakle da pokazuje na optuženog Olivera Krsmanovića svjedok. Izvolite nastavite.

**Tužilac:** U redu. Dakle ja moram dalje nastaviti tamo gdje sam stala sa pitanjima. Vaš suprug je odvežen sa ovim autom.

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** Vi ste nam rekli da je Milan Lukić ušao u auto i da je poslije toga taj vozač auto odvezao.

**Svjedok:** Da. Za Višegrad.

**Tužilac:** Na...

**Svjedok:** Njihove je auto bilo znači ispod moje kuće, ovi su ostali dalje, recimo da rovere, da urlaju, mislim ono oko kuća i da prtražuju i oni su isto ubrzo otišli sa tim autom, otišli su za Višegrad.

**Tužilac:** U redu. Kad kažete oni su ostali, da li je među tima koji su ostali, ostao i Oliver Krsmanović?

**Svjedok:** Da, da. Znači Milan je samo otišao sa.

**Tužilac:** U redu. Možete li nam opisati šta se sad dalje dešava i šta ta grupa vojnika dalje radi, prilikom odvođenja vašeg supruga?

**Svjedok:** Znači oni odlaze, odlaze. Za kratko vrijeme odlaze za Višegrad. Nakon možda opet poslepodneva, ti opet isti dolaze recimo, kao Krsmanović, među njima, i ostali ti da hi ne napominjem, pošto je on dotični tu u sudnici ovaj, oni dolaze znači, jer je moja jedna komšinica

ispod puta mene, udata bila za, odnosno i sad živi, za Momikom Savićom, pa su oni više puta dolazili tu, kod te Smajile i te 'čerke ove Senade, tu su dolazili. Tako da su him jedne prilike, ili možda više, govorili da mora ta Senada i Smajila, koje više nema žive, majka od te Samke što je za Momikom Savićom, ona je umrla, da mora da kaže gdje se mi, u kojim mjestima se mi krijemo. Recimo ta grupa, kao ovaj Krsmanović i ostali, da moraju da kažu. Kad je ona svatila, ta Senada, da joj neide dobro, znači njena majka, one su tad otišle, da hi u kući više ne nađu. I najvjerojatnije da su našli, da bi završili k'o i ostali što završavaju.

**Tužilac:** Dobro. Znači taj dan, kad je vaš suprug odveden, recite mi, jeste li ga ikad više poslije toga vidjeli?

**Svjedok:** Ne. Ne.

**Tužilac:** Da li ste ikad išta saznali o njegovoj sudbini?

**Svjedok:** Ne.

**Tužilac:** Nakon njegovog odvođenja, koliko dugo ste Vi ostali u Haništu?

**Svjedok:** Znači to je bilo 25. maja, znači mi smo do jula ostali tu, do 15. jula.

**Tužilac:** Dobro.

**Svjedok:** Do 15. smo jula ostali tu, onda smo pošli brdima i otišli smo za mjesto Međeđu.

**Tužilac:** U redu. Recite mi, je li Vam šta Vam je poznato, znači Vi ste otišli od vaše kuće, skupa sa mještanima, je li Vam išta poznato o barikadi koju su držali pripadnici grupe Momića Savića?

**Svjedok:** Jeste. Jeste.

**Tužilac:** Šta Vam je poznato?

**Svjedok:** Znači mi kuda smo pokrenuli da idemo krozo ta brda i šume da prođemo, znači naišli smo tu na jednu barikadu, gdje je Savić Momir bio, zvani, zvali su ga tada vojvoda.

**Tužilac:** Dobro.

**Svjedok:** Oni su tu bili, tako ono već, možete pretpostaviti kako je to izgledalo, da smo se svi mi zapančili, da je od jedne žene iz Duša tu, ubijeno tu njeno dvoje djece, koje je imala, samo još ostala, jer su joj muža ubili dok je u Dšiču bila, znači krozo taj proboj, da su joj ubili dvoje djece i to što je imala sa sobom, ubili su, u tom bijegu i kud ko, tako da je moj sin dospio do Savića.

**Tužilac:** Dobro. Recite mi da li Vam je poznato, i ako jeste odakle, da je optuženi Oliver Krsmanović u jednom periodu bio na toj barikadi?

**Svjedok:** Da Vam kažem, iz ovih, koji su pošli tim pravcem jedne grupica, ono znate već ta Ismeta Subašić, koja mi je mnogo toga kazala i da su tu bili ti, i da je Momir Savić i ti, ovaj recimo Oliver

Krsmanović, ili ne znam već koji su sve, da ne bi opet, kažem Vam nabrajala, da je moje dijete sa njima. Jer su te, koje su uhvatili i zarobili, doveli u Višegrad, jednu grupicu, iz Višegrada hi vratili na Drinsko, i znajući Milan, ko je ta Ismeta, pošto je ona radila kod jednih Brankovića, konobarica bila, puno je poznavao, i onda oni je rekao njoj lijepo, sa tim društvom, zajedno sa Oliverom Krsmanovićem, budite u toj kući na Drinsku, imaćete da jedete i pijete. Kad su oni dovozili hranu, recimo za te, koji su izmješteni u Drinsko, među tuj da je moj sin bio sa njima od 9 godina. Pa se ona pitala otkud sad, jer ga je poznavala, poznavala moje dijete, jer taj od gazde sin, išla su nam skupa u školu, pa bi dolazili, tu odsjedali i znaju. Pitala je otkud tako da je on, da ga oni natjeraju da on iznese to što oni donese tuj, kao i Ismetu kažu, recimo ti nemojte nikud pokušavati da bježite, izaći ne možete, opkoljeni ste. Znači imate da pojedete, popijete, imate u kući znači da se perete, dok neko ne dođe po vas, tako da su one na Drinsku, ta jedna zarobljena grupica bila, možda njih 15-tak, da su oni bili tu sedmicu dana i kada je to došlo vrijeme, da hi prebace za Međeđu...

**Tužilac:** Samo malo da pojasnimo. Ja znam da je to jako puno događaja i da je Vama teško da to slijedite. Znači da utvrdimo šta smo do sad rekli. U momentu...

*Časni sude ako dozvolite ovaj, izvinjavam se što prekidam. Prvo ovaj i žao mi je, optuženom Krsmanoviću se ne stavlja na teret vezano za sudbinu sina. I ne znam zbog čega su ova pitanja ovaj, je li to sad neka istraga ovaj, a u optuženju nema, ne stavlja mu se to na teret.*

**Sudija:** Da čujemo tužioca.

**Tužilac:** To je tačno, dakle to je tačno. Međutim svjedok je sad u ovom dijelu iskaza potvrđujući, u odnosu na svjedoke koji će dolaziti, ovde smo znači počeli pitanja, vezano za prisustvo Olivera Krsmanovića na barikadi, a o čemu će svjedočiti, što je svjedokinja samo čula, a drugi svjedoci neposredno vidjeli. U tom dijelu je, odnosno ovaj dio iskaza je potvrđujući, u odnosu na svjedoke koji treba da dođu.

**Sudija:** Dobro. Nastavite dalje.

**Tužilac:** Znači samo ovo da razjasnim, ne znam jesmo li dovoljno jasni bili. U tom bijegu iz Haništa, Vi ste se razdvojili u dvije grupe, pa je vaš sin završio u drugoj grupi, koja je bila zarobljena. Mene ovo zanima, Vi niste, ako sam dobro shvatila, vidjeli Olivera Krsmanovića na toj barikadi, nego ste to čuli...

**Svjedok:** Ne. Drugi, drugi su tu bili bliže i oni su mi to zaista, koje imam, recimo tih svjedoka mnogo, koji bi posvjedočili, ako bi htjeli doći.



**Tužilac:** Dobro. Ja samo i pitam, znači to je ono što ste čuli, i od koga ste čuli, to ste nam rekli. Ja ću Vas ipak kratko upitati, znači da ne završimo na ovome, šta se desilo sa vašim sinom, šta Vam je poznato o tom?

**Svjedok:** Da Vam kažem ovaj, sa mojim sinom dalje, ta grupa, koju je doveo ovaj Milan Lukić, odnosno Momir Savić, s Drinska, na trg u Višegrad, tu su malo ostajali, da bi vjerovatno, jer je dosta jako vrućo bilo, pošto je to juli bio, sad ne znam precizirati koji dan, dakle...

**Tužilac:** Evo, ja se izvinjavam, preformulisaću, biće Vam lakše. Od momenta razdvajanja, sa vašim sinom, jeste li ga ikad više poslije toga vidjeli?

**Svjedok:** Nikada. Nikada.

**Tužilac:** A recite mi je, jeste li čuli i od koga, šta se sa njim desilo? Ukratko, vrlo kratko.

**Svjedok:** Od jedne moje komšinice koja je trebala, tad u tom vremenu da prođe, na drugu stranu Drine, kao tamo joj familija bila u Višegradu, a je jednu skupinu vidjela, koji su mrtvi bili. Da je između njih poznala i moje dijete tu. Jer ja sam je pitala, po čemu si ga mogla ti poznati, znaš kaže da je nosio onu žutu majicu što je imao, veliku vjevericu slika, eto to su djeca volila tako da nose.

**Tužilac:** U redu. Ja ću Vas sad pitati slijedeće, Vi kao svjedok oštećeni u ovom krivičnom postupku, imate pravo po zakonu, da tražite naknadu štete i krivično gonjenje, u odnosu na odvođenje vašeg supruga Hameda. Zato bi Vas molila da se izjasnite, da li tražite krivično gonjenje u ovom krivičnom postupku i naknadu štete?

**Svjedok:** Itekako. A naknada štete to je ne ne dok, nema tu svrhe da mi se može platiti. Ja tu ne bi mogla da kažem cifrtu, nema tu svrhe na koju bi ja mogla da kažem. Za moga dijete i za moga muža. To nema te svrhe.

**Tužilac:** U redu. A da li tražite krivično gonjenje, odnosno kažnjavanje...

**Svjedok:** Da. Meni je drago što sam doživila da ti tako pogledam u oči. Znaš da mi je drago...

**Tužilac:** U redu.

**Svjedok:** .. da istina dođe na...

**Tužilac:** Gospođo...

**Svjedok:** .. na pravdu, da samo istini u oči pogledamo.

**Tužilac:** Mujesira.

**Svjedok:** Krsmanoviću. Bio si od jako ugledne i fine familije...

**Tužilac:** Gospođo Mujesira...

**Sudija:** Dobro, dobro gospođo, svjedok.

**Tužilac:** .. znači mi u ovoj komunikaciji obraćamo se strankama. Tužilac postavlja pitanje.

**Svjedok:** Može.

**Tužilac:** Ja razumijem da Vam je jako teško i da teško kontrolirate emocije, međutim postupak moramo poštovati. Samo još jedno pitanje, vrlo kratko, recite mi sjećate li se da ste davali iskaz pripadnicima SIPA...

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** .. u vezi odvođenja vašeg supruga.

**Svjedok:** Jesam.

**Tužilac:** Ja bih molila, više je podsjećanje svjedoka, nego što je odstupanje, molila bi za dopuštenje da predočim svjedoku.

**Sudija:** Dobro. U redu.

**Tužilac:** Jel' se sjećate ovog iskaza?

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** Hoćete, mogu ga identificirati na grafoskop.

**Sudija:** Ima li u tome iskazu, spomenutih zaštićenih svjedoka?

**Tužilac:** Nema.

**Sudija:** Dobro. Može. Dobro.

**Tužilac:** Dakle radi se o iskazu SIPA-e, od 02.10.2009. godine. U dijelu o kojem ste govorili o odvođenju vašeg supruga, opisali ste ulogu Milana, pardon, ulogu Milana Lukića i ulogu Olivera Krsmanovića, Vi ste nama to rekli i danas, međutim sa nešto manje detalja nego što ste to rekli ranije. Zato Vas pitam, znači u dijelu iskaza koi se odnosi na ovaj događaj, Vi ste rekli da je prilikom odvođenja vašeg supruga, optuženi Oliver Krsmanović imao pušku na gotovs.

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** To nam niste spomenuli, mada sam Vas molila za više detalja danas. Moje pitanje glasi, da li se sjećate, da je u momentu odvođenja vašeg supruga Oliver Krsmanović imao pušku na gotovs, da li se danas toga sjećate?

**Svjedok:** Pa da Vam kažem, jer su bili tu, najvjerojatnije da jesu. Ne samo on, i ostali su to držali, mislim...

**Tužilac:** Ja ću ponovo pitati, treba nam vrlo jasan odgovor.

**Svjedok:** On je rame uz rame bio Milana Lukića, mislim ono, to je tako. Nisu pričali ako nije ovaj prst na obaraću. A sad ono mogu nešto više i dodati, mogu izostaviti, ipak možete me razumiti.

**Tužilac:** U redu. Znači, pitanje je samo bilo, da li se Vi danas toga sjećate?

**Svjedok:** Da. Itekako, itekako.

**Tužilac:** A kad ste nam rekli, najvjerojatnije je tako bilo.

**Svjedok:** Da.

**Tužilac:** Da li to znači da niste danas, sto posto sigurni u to?

**Svjedok:** Vjerovali ili ne, jer ja Vam opet ponavljam, svaki njihov dolazak je prst bio na obaraći.

**Tužilac:** U redu. Da li ostavljate mogućnost da se desilo tako, kako ste rekli u iskazu SIPA-I?

**Svjedok:** Pa dobro, možda to, možda to nisam dodala, ono što nije ni začuđujuće. Mislim šta sam preživjela, što mogu sad možda više dodati, ili mogu manje da kažem nego u iskazu, apsolutno to se podrazumjeva.

**Tužilac:** Ne znam jeste li me dobro razumjeli. Ja onaj neću Vas puno mučiti, ali nam je bitan taj momenat, radi razjašnjenja. Dakle SIPA-i ste rekli vidim ga drži pušku na gotovs. Danas kažete najvjerojatnije je tako bilo. Normalno je da možda ne možete svih detalja da se sjetite. Znači pitanje glasi, da li je moguće da ste se u momentu davanja SIPA-i iskaza, sjećali da je njegova puška bila na gotovs, a da to danas više ne pamtite?

**Svjedok:** Moguće je, sve je moguće mislim. Moguće da se desi, pošla sam jutros da obučem čizmicu i obukla sam cipelu i bila čizmicu. Eto mislim.

**Tužilac:** U redu. Hvala.

**Svjedok:** Nije ni meni.

**Tužilac:** Ja nemam više pitanja.

**Sudija:** Hvala tužioče. Krsmanović odbrana?

**Branilac:** Hvala gospodine predsjedavajući.

## **UNAKRSNO ISPITIVANJE SVJEDOKA TUŽILAŠTVA**

### **Advokat Slaviša Prodanović – branilac optuženog**

**Branilac:** Gospođo Mujesira dobar dan i sa moje strane.

**Svjedok:** Dobar dan.

**Branilac:** Znam da Vam je teško sjećati se ovog perioda i neću Vas ja puno pitati. Moja pitanja će biti isključivo vezana za davanje izjave, ove koje ste, koja Vam je predočena. Da li se sjećate

gospođo Mujesira, pored izjave, koja Vam je predočena, od strane moje uvažene kolegice, da li ste davali još koji put izjave i kome?

**Svjedok:** Pa jesam, ono pošto nisam sama znala sa sobom kud ću i šta sam, odakle sam počela to da dam ženama žrtve rata, ne znam odakle ću da počnem...

**Branilac:** U redu.

**Svjedok:** .. gdje da nađem sebi smiraj, odakle, šta.

**Branilac:** Imamo tu izjavu koju ste dali ženama žrtve rata. Da li se sjećate da li ste još koji put pripadnicima SIPA-e davali izjavu?

**Svjedok:** Ne. Osim ovih što su dva put dolazili, ne sjećam se.

**Branilac:** Dakle dva puta ste davali pripadnicima SIPA-e izjavu, je li tako?

**Svjedok:** Ali je isti taj bio.

**Branilac:** Isti ispitivač, isti?

**Svjedok:** Da. Nešto ko da nije, il' struja, šta nije u redu, pa.

**Branilac:** Danas Vam nije predočena ova izjava, evo ja bi je predočio, koju ste davali prije toga, to je bilo 28.05.2009. godine, koja se bitno razlikuje od ove izjave, koju Vam je uvažena kolegica tužiteljica prigovorila, da li možete...

**Tužilac:** Prigovor.

**Sudija:** Da čujemo prigovor.

**Tužilac:** Tačno je da je optužba objelodanila sve iskaze svjedoka odbrani, međutim ja želim da naglasim da se radi o iskazu koji je svjedok davao u drugom postupku, protiv druge osobe. Koja još uvijek nije optužena pred sudom.

**Branilac:** Ali isti je događaj časni sude.

**Sudija:** Dobro, u redu, dajte vidjećemo to... (*nejasno*) kada se radi o tome, da je, da se svjedočenje odnosi na drugu osobu.

**Branilac:** A isti je događaj ponavljam. Odvođenje supruge.

**Tužilac:** Ako mogu još samo malo da pojasnim. Događji svi jesu isti, ali je fokus na različite...

**Sudija:** Dobro, to će nama to će nama svjedok reći o tome i onaj tako da. Vidimo sada šta će biti pitanje. Da li Vam je poznato da li se ovde spominju eventualno zaštićeni svjedoci u ovome?

**Branilac:** Ne.

**Sudija:** Tužioče ne, je li?

**Branilac:** Hoćete vratiti.

**Sudija:** U redu.

**Branilac:** U ovoj izjavi gospođu Mujesira, da li se sjećate, opisali ste detaljno sve, vezano za odvođenje vašeg supruga. Časni sude, evo ovo ja stvarno nisam doživio. Izjave su potpuno iste. Dakle vjerovatno su rađene u kompjuteru, i potpuno je sve isto. Dakle, nemoguće je da svjedokinja...

**Tužilac:** Prigovor. Ja molim da branilac postavi pitanje, bez komentara iskaza. Sud će eventualno...

**Sudija:** Ja Vas pozivam branioče da kažete pitanje koje vežete za taj zapisnik....

**Branilac:** Pitanje. Da li se sjećate, taj prvi put, kad ste svjedočili, koliko ste svjedočili, koliko je to ispitivanje trajalo?

**Svjedok:** Pa možda, možda pola sata, sat, tako.

**Branilac:** A da li se sjećate drugi put?

**Svjedok:** Pa tako, nešto sve je žurbeno bilo.

**Branilac:** Bilo je sve žurba.

**Svjedok:** Pa tako.

**Branilac:** Ovde u ovoj izjavi 4 sata stoji da je ispitivana, a prepisana izjava jedna od druge.

**Sudija:** Dobro.

**Branilac:** Da li se sjećate gospođu Mujesira, da ste na iste okolnosti svjedočili pripadnicima SIPA-e 28.05.2008. godine, da ste samo ovlaš, tako da kažem, spomenuli Olivera Krsmanovića, kad se sve, dakle sve ste opisali kao danas, vezano i Čubru i ovaj Kovačevića i Lukića, i samo jedna ima rečenica, sa njima sam tada ugledala, kad se sve završilo, kad je Lukić odveo vašeg supruga, sa još jednim vojnikom i Kovačević je bio ... na cesti, Vi ste rekli samo da ste tada vidjeli i Olivera Krsmanovića, koji je bio tu, ne znam da li je bio u kući, ali je tuj negdje bio.

**Svjedok:** Vidite. Ta je ekipa non stop bila, znači. Oni su vjerovatno imali šta ko da odrađuje. Dok ovi odvođe, drugi pretražuju nešto, lupaju, obaraju. Znači oni su imali svoje neke zadatke. Ja mislim da bolje znam nego Vi, što Vam je on rekao, ja mislim da bolje...

**Sudija:** Nemojte, polako, polako, polako svjedok.

**Branilac:** .. znam dešavanja neka.

**Sudija.** Ne vidim branioče neku razliku između ovoga što ste Vi pročitali i ovoga što je svjedok danas govorio, zato što...

**Branilac:** Ako ne vidite sad (*nejasno*), ona uopšte ne spominje ovo lice.

**Sudija:** Ni danas nije spominjala neke riječi koje joj je konkretno uputio Krsmanović, samo je govorila o njegovom prisustvu. A pretpostavljam da je u iskazu govorila kao što je i danas spominjala, konkretnije neka imena o kojima je govorila, o kojima su neki ljudi govorili, koji su bili te prilike, ali svejedno, nastavite dalje.

**Branilac:** Pa časni sude ovde, uzgred ga spominje.

**Sudija:** U redu.

**Branilac:** Danas je on u centru pažnje sa puškom na gotovs.

**Sudija:** Kao i svi ostali, tako je svjedok i rekla. Izvolite dalje.

**Branilac:** Recite mi molim Vas, koliko sam Vas razumio danas, Vi ste izjavili da su taj dan, oni u više navrata dolazili.

**Svjedok:** Da. Znalo se, recimo znalo se desiti danas dođu 5 puta recimo. Sutra ne dođu. Onda dođu preks., znači oni su uvijek tu glavni bili. Znači rame uz rame, je uz Milana bio.

**Branilac:** Toga dana, dakle toga dana, da li su dolazili više puta jedni te isti?

**Svjedok:** Da Vam kažem, najvjerojatnije i jeste i sto posto, jer to auto u kome je Milan Lukić vodio, odo te Behke koju je zaklao i taj „Passat“ oni su ti bili koji su i mi smao kad vidimo to auto i znamo koje je u tom autu, i vidimo ko je u tom autu. Mislim sve je to...

**Branilac:** Da li sam ja Vas dobro shvatio, da je, ovo što ste potvrdili danas, da je Lukić vašeg supruga odveo ispod kuće do ceste, gdje ga je čekao bijeli „Golf“...

**Svjedok:** Da.

**Branilac:** .. i da je bio neki Kovačević dole na cesti i jedan vojnik koga Vi ne poznajete, da li je tako, u autu, „Golf“ bijele boje?

**Svjedok:** Da Vam kažem, ta mi je žena rekla, pošto malo je obalica bila da ja nisam, ono, znate, da je on sjedio u autu, a Bude Kovačević, on je kao pratnja bio, vjerovatno, ne znam šta. Stajao jednostavno iza auta. Ali nije Bude Kovačević otiš'o sa njima u autu.

**Branilac:** Dakle sa vašim suprugom je otiš'o Lukić i ovaj vozač nepoznati?

**Svjedok:** Jest'. Jest'.

**Branilac:** Kol'ko je, kol'ko je gospođo, udaljeno to vozilo od vaše kuće?

**Svjedok:** Pa jedno 30-tak metara.

**Branilac:** 30 metara.

**Svjedok:** Bilo je recimo na 10 metara neke stvari, pa dobro vidiš, a to je auto, jer sam tako za tim mjestom bila, neka je mala obalica bila, da je to 30-tak metara bilo. A ova mi je komšinica

posjedovala, koja je bila iznad, da niko više nije bio. Da je on sjeo do vozača a Milan pozadi, sa bijelim „Golf“-om.

**Branilac:** Koliko su se ovi ostali zadržali u kući, kad je Milan Lukić sa vašim suprugom i ovim vozačem otišao, kol'ko su se oni zadržali?

**Svjedok:** Pa onako, pošto su oni znali već da je moj muž odveden nisu puno. Jer su otišli kod mog djevera, kod mog djevera su otišli, pošto smo, naša kuća je blizu. Tuj su duže bili, pa su tu naši.

**Branilac:** Da li su tog dana šta odjeli iz kuće, kad su došli u pretres?

**Svjedok:** Nisam vid'la.

**Branilac:** Niste.

**Svjedok:** Taj dan nisam vidjela da su odnijeli.

**Branilac:** A da li ste...

**Svjedok:** Jesu lupali što su nailazili lupali, bacali, ono znate.

**Branilac:** A da li su Vam rekli šta traže?

**Svjedok:** Oružje.

**Branilac:** Oružje. Nemam više pitanja časni, hvala časni sude. I ja bih uveo ovu izjavu, kao dokaz odbrane, jer se bitno razlikuje od onoga što je danas svjedočila svjedokinja, i što je u izjavi koja je predočena Vama.

**Sudija:** Dobro. Ukoliko (*nejasno*) ... ocjeniti u sklopu ovoga što je danas svjedokinja govorila.

**Branilac:** Samo jedna rečenica je o Krsmanoviću u toj izjavi. Svjedokinja je...

**Sudija:** Dobro. U redu.

**Branilac:** .. je ovaj, potvrdila da je to njen iskaz.

**Sudija:** Ovaj, Krsmanoviću imate li Vi pitanja?

**Optuženi:** Imam časni sude.

**Sudija.** Izvolite.

## **UNAKRSNO ISPITIVANJE SVJEDOKA TUŽILAŠTVA**

### **Oliver Krsmanović - optuženi**

**Optuženi:** Dobar dan gospođo Mujesira.

**Svjedok:** Dobar dan.

**Optuženi:** Da Vam kažem prvo da mi je žao vašeg muža.

**Svjedok:** Dobro ga znate.

**Optuženi:** Bio mi je dobar prijatelj, najbolji. Ali budite malo strpljivi i saznacete pravu istinu, kako je odveden i ko ga je odveo i šta je bilo sa njim molim Vas. Eto toliko samo.

**Svjedok:** A što ste Vi tu bili?

**Sudija:** Molim Vas bez komentara, znači nemate Vi pitanja nikakvih za za svjedoka.

**Optuženi:** Ništa.

**Sudija:** Molim Vas drugi put da se uzdržite samo da postavljate pitanja na ono što...

**Optuženi.** Izvinite, nisam znao. Tražio bi od njega.

**Sudija:** Tužioče imate li dodatnih pitanja?

**Tužilac:** Nema dodatnih pitanja.

**Sudija:** Članovi vijeća? Nemaju. U redu. Gospođo Oprašić još jednom Vam hvala što ste se odazvali na poziv Suda Bosne i Hercegovine, mi smo završili sa vašim svjedočenjem, Vi možete ići. Odbrana je dakle (*nejasno*)

*( Završeno ispitivanje svjedoka Mujesire Oprašić )*

**Sudija:** U redu. Dakle odbrana je uložila zapisnik o saslušanju svjedoka Oprašić Mujesire u predmetu koji se vodio protiv osumnjičenog Budimira Kovačevića, sačinjen dana 28.05.2009. od strane Državne agencije za istrage i zaštitu. Tužioče ima li primjedbi na ovo?

**Tužilac:** Tužilaštvo prigovara obzirom da se radi o iskazu iz drugog postupka, nema tu nekih odstupanja, nego svjedokinja jednostavno nije ni pitana na okolnosti izvršenja djela od strane...

**Sudija:** Dobro. Dakle uvodi se kao dokaz odbrane O-1, ja sam i rek'o da se odnosi na predmet osumnjičenog Budimira Kovačevića. Za naredni put tužioče, idući petak.

**Tužilac:** Tužilaštvo predlaže svjedoka Kustura Zijada i zaštićenog svjedoka OK-15.

**Sudija:** Dobro. Znači OK-15 je na tačku 1. a Kustura je na tačku 2. je li tako?

**Tužilac:** I OK-15 je...

*( preklapanje )*

**Tužilac:** ... i na tačku 1. i na tačku 2.

**Sudija:** Dobro. U redu. Mi smo dakle dobili vaše izjašnjenje vezano za ovaj zaštićene svjedoke i za mjere zaštite koje su svjedoci uživali. Samo pojašnjenje za ova tri svjedoka koja su svjedočila u Haškom tribunalu i o mjerama zaštite, koje su onde bile, tako da podsjećam još jednom, da



kontaktirate sa svjedocima i da provjerite to da li ima, i da li je odbrani otkriven identitet zaštićenog svjedoka.

**Tužilac:** Ovako, odbrani je otkriven identitet svih zaštićenih svjedoka pobrojanih u optužnici, to je jedno. Drugo je da zaštićeni svjedoci koji su imali mjere zaštite pred Haškim tribunalom, ima ih više, bilo ih je fazi istrage, međutim mi koristimo samo dva takva svjedoka, i u tom smislu smo i dostavili ovaj rješenje suda, da bi se moglo vidjeti koje su to tačno mjere zaštite. Što se tiče svih ostalih svjedoka, tužilac nema mogućnost da ukoliko svjedok je iz nekog razloga to prešutio, da na silu natjera svjedoka da kaže da je bio svjedok. Ali smo mi to poduzeli službenim putem, da se nadležna služba MKSJ provjeri, da li je eventualno neko od tih svjedoka imao mjere zaštite. I mislim da će to biti vrlo brzo.

**Sudija:** Dobro. Ja prepostavljam da ste Vi u kontaktu sa vašim svjedocima i tako morate.

**Tužilac:** Da, da.

**Sudija:** .. tako da možete i sa njima lično to da ovaj vidite prije, da ne bi se desilo da dođete na suđenje, a da nema ovaj rješenja o tome da se ustanovi da je bilo, pa da nam propadne taj dan suđenja.

**Tužilac:** Nadam se da neće doći do toga. Samo pitanje vezano za dodatne mjere zaštite za svjedoka OK-15, da li trebamo već danas da se izjasnimo o tome ili?

**Sudija:** Mi ćemo o svim dodatim mjerama razgovarati taj dan kada bude svjedok..

**Tužilac:** U redu.

**Sudija:** .. bude u sudu, tako da čujemo i njegovo izjašnjenje, ali ja govorim samo ovo sada, što je vezano bilo za ovaj Haški tribunal.

**Tužilac:** U redu. Hvala.

**Sudija:** Ovaj, samo još jedna napomena. Približava se kontrola pritvora optuženom Krsmanoviću. Molio bi Vas da se do petka, do 12 sati izjasnite na te okolnosti, do ponedjeljka pardon, do ponedjeljka, izvinjavam se, do idućeg ponedjeljka da se izjasnite do 12 sati, na te okolnosti. Znači idući petak, u 9 sati svjedoka dva koja smo čuli.

**Branilac:** Samo molim Vas, možete li mi dozvoliti da se vidim sa optuženim da ne idem u Trebinje, ovde poslije suđenja?

**Sudija:** Mi ćemo, možete u svakom slučaju, danas kol'ko možete, ali ja mislim da ćemo u toku naredne nedelje će biti rješeno to pitanje, ovaj ako ne i ranije, biće vjerovatno u petak idući prebačen ovaj za Sarajevo...

**Branilac:** Ako mogu sad sa njim...

**Sudija:** .. tako da vjerovatno možete samo...

**Tužilac:** Molim Vas samo, ja nisam stvarno za, kontrola opravdanosti. Do ponedjeljka kojeg, je li ovoga sad?

**Sudija:** Sada, sada.

**Tužilac:** 23.?

**Sudija:** Da. Do 12 sati. U redu. Hvala.

**Stručni saradnik:** Molim ustanite.

**Transkript sačinila:**

Dubravka Trifković,

---

09.09.2013. godine